

L6.2. 1 punkt Sformułuj i udowodnij *algorytm Clenshawa* obliczania wartości wielomianu

$$w(x) = \frac{1}{2}c_0T_0(x) + c_1T_1(x) + c_2T_2(x) + \dots + c_nT_n(x)$$

w punkcie x , gdzie $c_0, c_1, \dots, c_n$ są dane, a T_n oznacza n -ty wielomiany Czebyszewa.

$$S_n(x) = \sum_{k=0}^n c_k T_k(x)$$

$$b_{n+1} = b_{n+2} = 0$$

$$b_k = 2 \times b_{k+1} - b_{k+2} + c_k$$

$$S_n(x) = \sum_{k=0}^n (b_k - 2 \times b_{k+1} + b_{k+2}) T_k(x) =$$

$$\frac{1}{2}b_0T_0 + b_1T_1 - x b_1T_0(x) + \sum_{k=2}^n b_k T_k - \sum_{k=1}^n 2x b_{k+1} T_k + \sum_{k=0}^{n-1} b_{k+2} T_k =$$

$$\frac{1}{2}b_0T_0 + b_1T_1 - x b_1T_0(x) + \sum_{k=2}^n b_k T_k - \sum_{k=2}^n 2x b_k T_{k-1} + \sum_{k=2}^n b_k T_{k-2} =$$

$$\frac{1}{2}b_0T_0 + b_1T_1 - x b_1T_0(x) + \sum_{k=2}^n b_k (T_k - 2x T_{k-1} + T_{k-2}) =$$

$$\frac{1}{2}b_0T_0 + x b_1 - x b_1 - \frac{1}{2}b_2T_0 =$$

$$\frac{1}{2}b_0T_0 - \frac{1}{2}b_2T_0 =$$

$$\frac{1}{2}(b_0 - b_2)$$

Algorytm Clenshawa^[1] – rekurencyjna metoda obliczania liniowej kombinacji wielomianów Czebyszewa. Stosuje się go do dowolnej klasy funkcji definiowalnych za pomocą trójtermowego równania rekurencyjnego^[2].

Algorytm Clenshawa [edytuj | edytuj kod]

Niech ciąg ϕ_k , $k = 0, 1, \dots$ spełnia liniową relację rekurencyjną

$$\phi_{k+1}(x) + \alpha_k(x) \phi_k(x) + \beta_k(x) \phi_{k-1}(x) = 0,$$

gdzie współczynniki α_k i β_k są znane. Dla dowolnego, skończonego ciągu $c_0, \dots, c_n$, definiujemy funkcję b_k przez „odwrócony” wzór rekurencyjny:

$$b_{n+1}(x) = b_{n+2}(x) = 0,$$

$$b_k(x) = c_k - \alpha_k(x) b_{k+1}(x) - \beta_{k+1}(x) b_{k+2}(x).$$

Kombinacja liniowa ϕ_k spełnia:

$$\sum_{k=0}^n c_k \phi_k(x) = b_0(x) \phi_0(x) + b_1(x) [\phi_1(x) + \alpha_0(x) \phi_0(x)].$$

Specjalny przypadek dla ciągu wielomianów Czebyszewa [edytuj | edytuj kod]

Rozważmy kombinację liniową wielomianów Czebyszewa

$$p_n(x) = \frac{a_0}{2} + a_1 T_1(x) + a_2 T_2(x) + \dots + a_n T_n(x).$$

Współczynniki w postaci rekurencyjnej dla wielomianów Czebyszewa to

$$\alpha_k(x) = -2x, \quad \beta_k = 1.$$

Korzystając z zależności

$$T_0(x) = 1, \quad T_1(x) = x T_0(x),$$

$$b_0(x) = a_0 + 2x b_1(x) - b_2(x),$$

algorytm Clenshawa redukuje się do:

$$p_n(x) = \frac{1}{2} [b_0(x) - b_2(x)].$$

Wielomiany Czebyszewa pierwszego rodzaju [edytuj | edytuj kod]

Definicja rekurencyjna [edytuj | edytuj kod]

Wielomiany te spełniają zależność^[1]:

$$T_0(x) = 1$$

$$T_1(x) = x$$

$$T_k(x) = 2x \cdot T_{k-1}(x) - T_{k-2}(x)$$

Postać jawna [edytuj | edytuj kod]

Rozwiązaniem powyższej rekurencji jest:

$$T_k(x) = \frac{(x + \sqrt{x^2 - 1})^k + (x - \sqrt{x^2 - 1})^k}{2}.$$

Parzystość wielomianów Czebyszewa [edytuj | edytuj kod]

Z definicji wynika, że dla k parzystego wielomian Czebyszewa k -tego stopnia jest parzysty, dla nieparzystego k – nieparzysty:

$$T_k(-x) = (-1)^k T_k(x).$$

Postać trygonometryczna [edytuj | edytuj kod]

Dla $x \in [-1; 1]$ podstawiając za $x = \cos t$, dla $k = 0, 1, 2, \dots$

$$\begin{aligned} T_k(\cos t) &= \frac{(\cos t + \sqrt{\cos^2 t - 1})^k + (\cos t - \sqrt{\cos^2 t - 1})^k}{2} \\ &= \frac{(\cos t + \sqrt{-\sin^2 t})^k + (\cos t - \sqrt{-\sin^2 t})^k}{2} \\ &= \frac{(\cos t + i \cdot \sin t)^k + (\cos t - i \cdot \sin t)^k}{2} \end{aligned}$$